

مرکز آموزش عالی علوم پزشکی وارستگان

نام و کد درس: کلیات خدمات بهداشتی کد ۶۲۹ تعداد واحد: ۳ واحد نظری	
تعداد جلسات: ۲۴ جلسه نظری	مدت هر جلسه: ۹۰ دقیقه
پیش نیاز: -	فراگیران: دانشجویان کارشناسی مدیریت خدمات بهداشتی درمانی
مشخصات استاد درس : دکتر عارفه پورطالب- دکتری تخصصی مدیریت خدمات بهداشتی درمانی ساعات حضور : روزهای دوشنبه ساعت ۱۶-۱۸ و بصورت درمیان ۱۴-۱۸ آدرس پست الکترونیکی pourtaleba@varastegan.ac.ir	
هدف کلی: آشنایی با کلیات خدمات بهداشتی یکی از ارکان اصلی آموزشی دانشجویان مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی می باشد. با مطالعه این درس دانشجویان با مفاهیم بهداشت و سلامتی، اقدامات و مداخلات بهداشتی، شاخص های عمده بهداشتی، مفهوم سازمان ، PHC و عوامل موثر در مبارزه با بیماری ها ، سطوح پیشگیری، ساختار شبکه های بهداشتی در ایران، مراقبت های اولیه های بین المللی بهداشتی و .. آشنا خواهند شد.	
شرح درس: در این درس مفاهیم مربوط به بهداشت، شاخص های بهداشتی، ساختار شبکه بهداشت در ایران و ... ارائه خواهد شد.	
فعالیت استاد: سخنرانی، تشویق دانشجویان برای مشارکت در مباحث کلاسی و یادگیری بیشتر، استفاده از تصاویر، فیلم و انیمیشن جهت و کارهای گروهی برای یادگیری بیشتر دانشجویان و بارگذاری تکلیف	
قوانین کلاس : ۱- حضور و غیاب در کلاس اجباری بوده و در هر جلسه حضور و غیاب صورت می گیرد. ۲- تمامی کلاس ها رأس ساعت مقرر برگزار می گردد. ۳- غیبت غیر موجه و غیبت موجه در روزهای برگزاری آزمون به ترتیب موجب اختصاص نمره صفر و عدم محاسبه نمره در فرآیند ارزشیابی دانشجو می گردد. ۴- سرفصل مطالب و مراجع مورد استفاده و همینطور سیاستها و قوانین درس در جلسه اول درسی اعلام می گردد.	
وظایف و فعالیتهای دانشجویان: شرکت فعال در کلاس و مشارکت در مباحث کلاسی، انجام تکالیف	
شیوه ارزشیابی (با تعیین میزان نمره هر آیتم): امتحان پایان ترم از ۱۵ نمره، کوییز ها، انجام تکالیف کلاسی، داشتن ارائه و شرکت در مباحث کلاس ۵ نمره	
امکانات آموزشی : سامانه آموزش مجازی- ویدئو پروژکتور- تخته وایت برد-....	

روش آموزش: ارائه سخنرانی توسط استاد همراه با بحث های تعاملی در کلاس، پرسش و پاسخ، بحثهای گروهی، سمینار دانشجویی و سخنرانی ارائه برخی مطالب جدید در رابطه با درس توسط دانشجویان داوطلب، جستجوی برخی مطالب در کلاس توسط دانشجویان از طریق گوشیهای موبایل و استفاده از موتورهای جستجو و هوش مصنوعی در جهت یادگیری بهتر مطالب.

منابع:

۱. درسنامه پزشکی پیشگیری اجتماعی جلد ۲، ترجمه حسین شجاعی تهرانی
۲. شبکه مراقبت های اولیه بهداشتی در ایران، کامل شادپور
۳. اصول خدمات بهداشتی، فرید عبادی آذر و همکاران

ردیف	تاریخ ارائه	عنوان سرفصل مطالب	اهداف اختصاصی
در پایان این جلسه از دانشجو انتظار میرود:			
۱		تاریخچه بهداشت	<ul style="list-style-type: none"> • تعریف بهداشت و اهداف آن • تعریف بهداشت عمومی • بررسی تاریخچه بهداشت
۲		سلامت و عوامل موثر بر آن	<ul style="list-style-type: none"> • تعریف سلامت و ابعاد آن • مفاهیم مربوط به سلامت • طیف بیماری و سلامتی • عوامل موثر بر سلامت
۳		طیف بیماری و مراحل مبارزه با بیماری	<ul style="list-style-type: none"> • مفهوم بیماری • سیر طبیعی بیماری • عوامل ایجاد کننده بیماری • مفاهیم حذف، ریشه کنی و کنترل بیماری
۴		انواع پیشگیری از بیماری ها	<ul style="list-style-type: none"> • مفهوم پیشگیری • انواع پیشگیری • سطوح پیشگیری
۵		آشنایی با خدمات بهداشتی و سطوح آن	<ul style="list-style-type: none"> • خدمات بهداشتی اولیه • سطح دوم ارائه خدمات بهداشتی • سطح سوم ارائه خدمات بهداشتی
۶		آشنایی با مراقبت های اولیه (PHC)	<ul style="list-style-type: none"> • تاریخچه خدمات بهداشتی اولیه • سطوح PHC • اصول و اجزای PHC • شکل گیری شبکه خدمات بهداشتی اولیه در ایران • بررسی نقاط ضعف و قوت PHC در ایران

ردیف	تاریخ ارائه	عنوان سرفصل مطالب	اهداف اختصاصی
در پایان این جلسه از دانشجو انتظار می‌رود:			
۷		ایمن سازی و واکسیناسیون	<ul style="list-style-type: none"> • اساس و چرایی واکسیناسیون • عوامل تعیین کننده ایمن سازی ویژگیهای واکسنهای زنده و کشته شده • موارد مصرف واکسن ها • ایمن سازی و واکسیناسیون
۸		آشنایی با بیماریهای هدف واکسیناسیون	<ul style="list-style-type: none"> • بیماری سرخک • بیماری سرخچه • بیماری اوریون • بیماری فلج اطفال • بیماری کزاز • بیماری دیفتی • بیماری سل • بیماری سیاه سرفه • بیماری هیپاتیت
۹		آشنایی با نظام عرضه خدمات بهداشتی در ایران (۱)	<ul style="list-style-type: none"> • نظام ارائه خدمات بهداشتی در سطح ملی • نظام ارائه خدمات بهداشتی در سطح استانی • نظام ارائه خدمات بهداشتی در سطح شهرستان
۱۰		آشنایی با نظام عرضه خدمات بهداشتی در ایران (۲)	<ul style="list-style-type: none"> • نظام ارائه خدمات بهداشتی در سطح روستاها • مهمترین وظایف نظام ارائه خدمات در سطح روستاها • بررسی فرصت ها و چالش های ارائه خدمات در سطح اول، دوم و سوم
۱۰		آشنایی با گروه های مختلف خدمات بهداشتی در سیستم شبکه	<ul style="list-style-type: none"> • واحد گسترش و توسعه شبکه • واحد پیشگیری و مبارزه با بیماری ها • واحد سلامت اجتماعی، روانی و اعتیاد • واحد سلامت خانواده و مدارس • واحد آموزش و ارتقا سلامت • واحد کاهش خطر بلایا و حوادث • واحد سلامت دهان و دندان • واحد بهبود تغذیه جامعه و...
۱۱		آشنایی با برنامه پزشک خانواده در ایران	<ul style="list-style-type: none"> • مفهوم پزشک خانواده • تاریخچه برنامه پزشک خانواده در ایران

اهداف اختصاصی	عنوان سرفصل مطالب	تاریخ ارائه	ردیف
در پایان این جلسه از دانشجو انتظار می‌رود:			
<ul style="list-style-type: none"> • کلیات و محورهای برنامه پزشکی خانواده • نقد و بررسی آخرین اصلاحات در برنامه جامع پزشکی خانواده 			
<ul style="list-style-type: none"> • آشنایی با شاخص های جمعیتی • آشنایی با شاخص های باروری و مولید • آشنایی با شاخص های مرگ و میر • آشنایی با شاخص بیماری ها و عوامل خطر • آشنایی با شاخص های پوشش خدمات سلامت • آشنایی با شاخص های نیروی انسانی بهداشتی 	آشنایی با شاخص های عمده بهداشتی (۱)		۱۲
<ul style="list-style-type: none"> • آشنایی با نحوه محاسبه شاخص های عمده و مهم 	آشنایی با شاخص های عمده بهداشتی (۲)		۱۳
<ul style="list-style-type: none"> • آشنایی با سازمان جهانی بهداشت و وظایف آن • آشنایی با سازمان های مانند یونیسف، یونسکو، FAO,ILO 	آشنایی با سازمان های بین المللی بهداشتی(۱)		۱۴
<ul style="list-style-type: none"> • آشنایی با سایر صندوق های بین المللی که به طور مستقیم و غیر مستقیم در سلامت ایفای نقش می نمایند. 	آشنایی با سازمان های بین المللی بهداشتی (۲)		۱۵
<ul style="list-style-type: none"> • آشنایی با انواع نظام های ارائه خدمت در دنیا(کشورهای منتخب) • بررسی و نقد نظام ارائه خدمات بهداشتی (کشورهای منتخب) • مقایسه نظام های ارائه خدمات بهداشتی در دنیا با کشور ایران 	نظام های عرضه خدمات بهداشتی در جهان		۱۶
<ul style="list-style-type: none"> • مروری بر کلیات مطالب تدریس شده در طول ترم و رفع ابهام و اشکال 	مرور و رفع اشکال		۱۷